

Biznesini qur, işlə, qazan

Vətəndaşların biznesinə dəstəyin ASAN xidmətə həvalə edilməsi yüksək qiymətləndirilir

Bir neçə gün öncə Prezident İlham Əliyev Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin tabeliyində "ABAD" publik hüquqi şəxsin yaradılması haqqında fərman imzaladı. "ABAD" (Ailə Biznesinə Asan Dəstək) mərkəzlərinin yaradılmasında məqsəd ölkənin sosial-iqtisadi inkişafında vətəndaşların fəal iştirakına, kiçik və orta sahibkarlığın inkişafına, əhalinin məşğulluq səviyyəsinin artırılmasına və rəqəbatqabiliyyətli ailə təsərrüfatlarının formalaşdırılmasına dəstək vermək məqsədi ilə sosialyönlü layihələr həyata keçirməkdir.

Eyni zamanda, "ASAN xidmət" mərkəzlərində gənclərə yeni biznes imkanları yaradılır. Artıq "ASAN i-LAB" innovasiya laboratoriyası hazırır. Qurumun fəaliyyəti barədə fins.az-a Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin elektron xidmətlərin inkişafı və sosial innovasiyalar şöbəsinin müdür müavini Fəriz Cəfərov məlumat verib. Onun sözlərinə görə, "i-LAB" innovativ texnologiyalar və proqram təminatı yaradılması ilə bağlı layihələr cəlb edəcək. Laboratoriya həmin layihələrin reallaşdırılması, hazır məhsul istehsalına dəstəyin göstərilməsi və məhsulun yerli və xarici bazarlara çıxarılmasına xidmət edən innovasiya rolu oynayacaq. "i-LAB" əsasən, elektronika, robotika, proqramlaşdırma layihələrinin gerçəkləşdirməyi nəzərdə tutur.

KİÇİK MALİYYƏ DƏSTƏYİ İLƏ İDEYALARI BİZNESƏ ÇEVİRMƏK İMKANI...

F.Cəfərov bildirib ki, "BAŞLA" layihəsi çərçivəsində istənilən sahəyə aid olan kiçik biznes ideyalarının cəlb edilməsi nəzərdə tutulub. Gənclər kiçik maliyyə dəstəyi ilə öz ideyalarını biznesə çevirə biləcəklər. Laboratoriyada hazırlanan qurğular onların işinə yardımçı olacaq. "i-LAB" müasir texnologiyalar əsasında hazırladığı qurğuları özəl şirkətlərə satmağı da planlaşdırıb. Gənclər "ASAN xidmət" mərkəzlərində onlara yaradılan şəraitdən istifadə edərək yeni ideyalarını texnologiyaya çevirə biləcəklər.

Yeni layihələr arasında "Cücələrim inkubatoru" da var. Layihədə köhnə soyuducuların yenidən istehsalı cəlb olunması və onlardan inkubatorların hazırlanması nəzərdə tutulub. Inkubatorlar üçün soyuducular pulsuz götürüləcək. Hələlik bu ideya ancaq Bakıda "i-LAB"-da həyata keçiriləcək. Yaxın gələcəkdə isə regionlardakı "ASAN xidmət" mərkəzlərində də bunun genişləndirilməsi, rayon sakinlərinin məşğulluğunun təmin olunması nəzərdə tutulur. Gənclər inkubatorlardan əldə etdikləri cücələri sata və ya digər təsərrüfatlarda saxlayaraq bizneslərini genişləndirə bilərlər.

Daha bir maraqlı layihə isə "i-LAB store"-dur. Bu, "i-LAB" çərçivəsində istehsal edilən innovativ texnologiyalar və proqram təminatları haqqında məlumatların yerləşdiyi vahid portalıdır. Gənclər burada IT və İKT sahələrində yeni ideyalarını yerləşdirəcəklər. Portalda informasiya texnologiyaları məhsullarının onlayn satışı da həyata keçiriləcək. Hər öz ideyasını buradan asanlıqla sata biləcək.

"BİZNESİNİ QUR, İŞLƏ, GƏLİR QAZAN"

Millət vəkili Vahid Əhmədov qəzetimizə açıqlamasında bildirdi ki, ASAN xidmət brendi sahibkarlıqla məşğul olmaq, öz

biznesini qurmaq istəyənlər üçün şəffaf bir mexanizm təqdim edəcək: "Ölkə başçısının apardığı siyasət bürokratiyanı, rüşvət-xorluq aradan qaldırmaq məqsədi daşıyır. ASAN xidmət də bu sahədə keçən dövrdə özünü müsbət istiqamətdə fəaliyyəti ilə göstərdi. ASAN-a etibar edilən bütün sahələrdə əməliyyatların şəffaf şəkildə icrası həyata keçirildi. Son vaxtlar banklarda yaranmış vəziyyəti, əhalinin maddi vəziyyətini nəzərə alaraq ABAD mərkəzlərinin yaradılması haqqında sərəncam imzalandı. Bu, müsbət addımdır. Birincisi, əsas odur ki ASAN-da hər şey şəffafdır. Fərdi, kiçik və orta sahibkarlar, istər də ailə biznesi qurmaq istəyənlər üçün yəqin ki müəyyən bir

vəla, biz ABAD-ın təklif etdiyi xidməti, mövcud fondun təklif etdiyi güzəştli kreditlərlə müqayisə etsək, birmənalı şəkildə fərqlidir və üstünlüyə malikdir.

Model olaraq bir vətəndaşı götürək. Onun biznes ideyası var və fərdi sahibkarlıqla məşğul olmaq, ailə biznesi qurmaq istəyir. Yalnız ideyası var, pulu, biznes planı, investisiya layihəsi sənədi yoxdur, marketinq işini bilmir, bazarı öyrənməyib. Digər fondlar, o cümlədən Sahibkarlığa Kömək Milli Fondu vətəndaşa yalnız kredit təklif edirsə, ABAD məhz həmin ideyanı reallaşdırmaq üçün mühüm olan bütün vasitələri təqdim edir. ABAD vətəndaşın ideyası üzərində biznes planının hazırlanmasına yardım

fond yaradılacaq və o fond çərçivəsində insanlara yardım ediləcək".

Millət vəkili deyir ki, bu sistem insanların ünvanlı sosial yardım kimi ələbaxımlılıqdan xilas istiqamətində bir addım olacaq: "Əhaliyə uzun müddət sosial yardım verirdik. Bu ildən başlayaraq ölkə başçısı Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinə 6 milyon ayırdı. Məqsəd odur ki, yavaş-yavaş əhalinin ələbaxımlılığını aradan qaldırmaq üçün təsərrüfat, iş yeri təşkil edilsin. Dövlətin əsas məqsədi əhalisinin normal yaşayışını təmin etməkdir. Bunun üçün də müəyyən addımlar atılır. Biri var ki insanlar ələbaxımlılığa döynürlər, uzun müddət bunu gözləyirlər. ABAD isə imkan yaradır ki, biznesini qur, işlə, gəlir qazan".

V.Əhmədov hesab edir ki, əhali bu xidmətdən yararlanmağa meylli olacaq: "Çünki hazırda əhalinin banklardan maliyyə almaqla bağlı problemləri var. Amma bu xidmət şəffaf olduğu üçün əhali burada hər hansı problemə üzləşməyəcək. Ona görə bu mərkəzin xidmətlərindən yararlanmağa çalışacaqlar".

AZTƏMİNATLI AİLƏLƏRƏ YARDIM PROGRAMININ YENİ MƏRHƏLƏSİ...

İqtisadçı alim Vüqar Bayramov da bildirdi ki, bu addımları aztəminatlı ailələrə yardım proqramının yeni mərhələsi hesab etmək olar: "Açıqlamalarımda hər zaman bildirirdim ki, aztəminatlı insanlara ünvanlanan yarım proqramları keyfiyyətə yeni mərhələyə qədəm qoymalıdır. Fərdi sahibkarlığın inkişafı ilə bağlı proqram həyata keçirilməsinə ehtiyac var idi. ABAD bu kontekstdən fərdi sahibkarlara və ailə biznesinin inkişafına dəstək olacaq layihədir. Əv-

edəcək, həmin şəxsə marketinq, menecment və digər istiqamətlərdə təlimlər keçəcək. Eyni zamanda, layihənin maliyyələşdirilməsi işini də öz üzərinə götürür. Güzəştli kreditə çıxış imkanı olacaq. Digər tərəfdən, gələcəkdə qrant formasında da maliyyə ayrılması mümkün olacaq".

VƏTƏNDAŞ ƏLÇATANLIĞI...

İqtisadçının sözlərinə görə, bu xidmətlər ailə biznesi qurmaq istəyənlərin işini asanlaşdıracaq: "Əgər Sahibkarlığa Kömək Milli Fondundan kredit almaq üçün girova ehtiyac var idisə, güman olunur ki, ABAD-da bu problem olmayacaq. ABAD ailə sahibkarlığının dəstəklənməsi, ailə biznesinin qurulması istiqamətində daha yüngül şərtlərlə və daha aşağı faizlə krediti təqdim edə biləcək. İdeyası olan, sahibkar kimi fəaliyyət göstərmək, investisiya həyata keçirmək istəyən vətəndaş bunu reallaşdırı bilər. Amma eyni zamanda, məhsulun sertifikatlaşdırılması prosesinə, ixracı ABAD yardım edəcək. Bu o deməkdir ki, ABAD məhsulun istehsalından bəzə çıxarılmasına qədər bir dəyər zənciri formalaşdıracaq. Bu, yerli istehsalın stimullaşdırılmasına imkan verəcək".

V.Bayramovun sözlərinə görə, bu xidmətlər ailə sahibkarlığının formalaşdırılması, yerli istehsalın artırılması üçün əhəmiyyətlidir. Amma əhəmiyyətli məqsədlərdən biri də məşğulluğun təmin edilməsi, aztəminatlı insanların öz gəlirləri hesabına sosial vəziyyətini yaxşılaşdırmasıdır: "Bu addım məşğulluğun təmin edilməsinə birmənalı şəkildə dəstək olacaq. Biz digər ölkələrin təcrübəsinə, xüsusilə inkişaf etmiş və inkişaf etməkdə olan ölkələrin təcrübəsinə diqqət etsək görürük ki, məşğulluğun təmin

edilməsində kiçik və orta sahibkarlığın payı olduqca çoxdur. Xüsusilə inkişaf etmiş ölkələrdə əhalinin 70 faizə yaxını kiçik və orta müəssisələrdə çalışır. Yeni layihə bizdə də məhz həmin məşğulluğun təmin edilməsinə yardım edəcək".

İqtisadçı onu da bildirdi ki, ASAN-ın nəzdində olduğu üçün bu xidmətlər əlçatan olacaq: "Müstəqil ekspert kimi qiymətləndirməyə ondan ibarətdir ki vətəndaşların bu ideyalara, həm təlimə, kreditlərə, həm də yardıma əl çatanlığı olacaq. Ən azından ona görə ki, bu, ASAN xidmətin yanında yaradılmış bir layihə olacaq. Bu, xüsusilə də korrupsiya ilə mübarizə, şəffaflıq baxımından çox əhəmiyyətli bir faktordur. ASAN regionda korrupsiyasız, tam şəffaf sistem qura bilən əsas modellərdən biridir. Etiraf etmək lazımdır ki, əgər bu, hansısa dövlət qurumunun yanında formalaşdırılırdı, əlçatanlıqla bağlı müəyyən şübhələr olardı. ASAN-ın yanında olması isə vəsaitlərin şəffaf bölgüsünə inam yaradır. Eləcə də etiraf edək ki, Sahibkarlığa Kömək Milli Fondu tərəfindən bölüşdürülən kreditlərdə şəffaflıq dərəcəsi aşağıdır. Bu da nəticə etibarilə kiçik və orta sahibkarlığın inkişafına müsbət təsirləri azaldır. Amma ABAD-ın şəffaf və korrupsiyadan uzaq bir mərkəz kimi fəaliyyəti gözlənilir".

Multimedia Mərkəzinin direktoru Osman Gündüz də atılan addımı alqışlayıb: "Bütün ölkə boyu ABAD Mərkəzləri yaranaçaq. Mərkəzlər bərbəşə ailə biznesinin və kiçik sahibkarlığın inkişafına dəstək verəcək. Belə demək mümkünsə, dövlət xidmətlərinin əldə edilməsinə yönəlik olan klassik ASAN-nın daha təkmil, istehsalat yönəlik modelinin, ASAN- ABAD-ın yaradılmasından söhbət gedir. ABAD vasitəsilə müəyyən potensialı malik olan ailə biznesləri, sahibkarlar seçiləcək və onlara ciddi, sistemli və asan dəstək mexanizmi yaradılacaq. Dəstək də həm istehsal prosesinin təşkili, həm də konsaltinq və məhsulun satışına qədər olan prosesə əhatə edəcək".

O.Gündüzün fikrincə, hazırda, iqtisadi və maliyyə sıxıntıları, devalvasiyalar dönməsinə situasiya elədir ki, həqiqətən də regionlarda işsizlik var: "İnsanlar bilmirlər ki hansı işin qulpundan yapışsınlar ki, böhranla üzləşməsinlər. Nə istehsal etsinlər ki, onu asan rəsmiləşdirə, maneəsiz onu daxili və xarici bazarı çıxara bilsinlər. Bu baxımdan düşüncəm ki, ABAD-ın rolu əvəzsiz olacaq. Bununla belə, Prezidentin fərmanından görünür ki ABAD-ın uğuru digər nazirliklərin, İqtisadiyyat, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi, Səhiyyə, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi, Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Komitəsinin bu prosesdəki rolundan da çox asılı olacaq. Amma ASAN-nın təcrübəsi göstərdi ki, bərbəşə Prezident tərəfindən siyasət dəstək olarsa, rüşvət və korrupsiya yoxdursa, vətəndaş məmnunluğu əsas prinsip olarsa, orda mütləq uğur olacaq".

Aygün Asımqızı

**Azərbaycan
Respublikası Prezidenti
yanında Kütləvi İnformasiya
Vasitələrinin İnkişafına Dövlət
Dəstəyi Fondunun maliyyəsi
əsasında hazırlanıb.**